

Een leefbare wijk voor iedereen

Gebiedsgerichte aanpak als springplank voor welvaart en welzijn

Goed wonen is niet in elke wijk vanzelfsprekend. Bewoners hebben soms grote problemen, denk aan armoede, mentale gezondheid en sociaal isolement. Er is soms sprake van overlast en verloedering. Een leefbare en veilige wijk vraagt om een samenhangende, gebiedsgerichte aanpak van gemeente, woningcorporaties, welzijns- en zorginstellingen én de bewoners zelf. Ons ideaal is een wijk waarin alle inwoners tot hun recht komen, met kansgelijkheid, bestaanszekerheid en gezond samenleven voor iedereen. Een leefbare wijk vraagt om voldoende betaalbare woningen, ook voor bijzondere doelgroepen met laagdrempelige ondersteuning zoals sociaal werk, schuldhulpverlening, Wmo- en werkvoorzieningen, huisartsen, ggz en thuiszorg. Ook onderwijs en politie dragen eraan bij.

Zo'n aanpak levert veel op. Leefbare en vitale wijken dragen bij aan gelukkiger mensen die minder vaak afhankelijk zijn van een uitkering of zorg. Betere lokale samenwerking levert efficiencybesparingen op door 'ontdubbeling' van werkzaamheden, minder bureaucratie, eenvoudige processen en minder ziekteverzuim. De samenleving als geheel wordt er beter van. Wij, een coalitie van landelijke organisaties vanuit gemeenten, wonen, zorg en welzijn en inwoners, willen hier samen met onze leden aan bijdragen. Samen kunnen wij de volgende stap zetten om met bewoners de leefbaarheid in wijken, buurten en dorpen te verbeteren en te bestendigen, waarbij wij ook de doelstellingen van de landelijke NWBA-programma's en IZA en GALA verbinden met deze nieuwe uitvoeringspraktijk.

Voor ons zijn er daarbij vijf belangrijke uitgangspunten.

1. Iedereen heeft recht op een betaalbare woning

Er is een groot tekort aan betaalbare en passende sociale huurwoningen. Mensen wonen daardoor vaker in een te dure (vrije sector) huurwoning en kunnen daardoor sneller in armoede raken. Wij vinden dat iedereen recht heeft op een betaalbare, goed onderhouden en geschikte woning. Met een eigen woning kunnen jongeren aan de volgende fase van hun leven beginnen, kunnen gescheiden mensen hun leven opnieuw vormgeven, kunnen statushouders een nieuw leven opbouwen. Een meer evenwichtige verdeling over het land is noodzakelijk, met een streven naar 30 procent sociale huurwoningen in de woningvoorraad van alle gemeenten. In regionale woonvisies worden afspraken gemaakt over de opgave van aandachtsgroepen. Zorg ook dat de ondersteuning wordt gegarandeerd.

2. Iedereen heeft recht op bestaanszekerheid

Er zijn structurele investeringen nodig om de bestaanszekerheid van mensen te verbeteren: de [adviezen van de Commissie Sociaal Minimum](#) bieden hiervoor een goed uitgangspunt. Zonder aanvullende maatregelen zullen in 2024 een miljoen Nederlanders onder de armoedegrens leven, onder wie meer dan 200.000 kinderen ([CPB, augustus 2023](#)).

3. Iedereen moet kunnen meedoen aan de samenleving

Ieder mens heeft talenten die onze samenleving kunnen versterken en verrijken. Regelingen om mensen mee te laten doen moeten simpeler worden en de samenwerking tussen gemeenten, onderwijs, zorg en werkgevers op dit vlak moet beter. Wij schakelen ervaringsdeskundigen en bewoners in bij het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid zodat de oplossingen beter aansluiten op de problemen die bewoners ervaren. We moeten af van het stigma rond psychiatrie en dakloosheid waardoor mensen onterecht buiten de maatschappij staan. Meedoen draagt bij aan bestaanszekerheid, persoonlijke ontwikkeling, zingeving en gezondheid. We moeten meer mensen

begeleiden naar betaald werk of andere vormen van participatie. Het project [Hoofdzaak } Werk](#) is een goed voorbeeld van hoe dat kan.

4. Iedereen moet veilig, gezond en zonder achterstand kunnen opgroeien

Voor kinderen die opgroeien in een onveilige omgeving zijn integrale en inclusieve basisvoorzieningen nodig. Voor jongeren en volwassenen is toegang tot onderwijs essentieel voor kansengelijkheid. Gemeenten, onderwijs en organisaties op het terrein van participatie, welzijn en zorg kunnen ondersteuning bieden aan gezinnen in kwetsbare situaties. Ze werken daarvoor samen met ouders aan thema's als kinderarmoede, jeugdzorg, ondermijning en toegang tot rechtshulp.

5. Iedereen moet kunnen rekenen op een betrouwbare overheid

Inwoners die het op eigen kracht niet redden, moeten kunnen rekenen op een betrouwbare overheid. De gemeente is meestal de eerste ingang. Dat betekent dat gemeenten in staat moeten worden gesteld om duurzaam beleid uit te voeren, met voldoende en voorspelbare financiële middelen. De Rijksoverheid biedt daarbij heldere kaders en verantwoordingseisen op hoofdlijnen, en laat meer ruimte voor gemeentelijke uitvoering. Kortom: een betere balans tussen uitvoering en verantwoording, met een focus op maatschappelijke resultaten. Daarmee ontlasten we medewerkers van gemeenten en partners in het sociaal domein, waar nu al sprake is van personeelskrapte.

Over de coalitie Zo doen wij dat!

Vanuit de Actieagenda Wonen is een brede maatschappelijke coalitie ontstaan vanuit wonen, zorg en welzijn. De coalitie bestaat uit ActiZ, Aedes, de Nederlandse ggz, Divosa, MIND, Sociaal Werk Nederland, Valente, VNG en de Woonbond. Samen hechten wij waarde aan het leren van elkaar, wij geloven in de kracht van de uitvoeringspraktijk en ontwikkelen kennis in de praktijk. Door integraal en domeinoverstijgend samen te werken, leren gemeenten, zorg- en welzijnspartijen, woningcorporaties en bewoners van elkaar. De coalitie bracht in 2022 het digitale magazine [Zo doen we dat!](#) uit met twaalf sterke praktijkvoorbeelden en organiseerde in 2023 een roadshow van [vijf regiobijeenkomsten](#) over bestuurlijke samenwerking en financiële ontschotting.